

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZADORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Haladunk?

Szeretjük hangoztatni, hogy bámulatosan haladunk, hogy kulturmissziót teljesítünk itt a határszálon s pozíciónk megszilárdítását és fokozatos fejlesztését fontos államérdekek indokolják.

Kétségbenvonhatlan igazunk van. Csakhogy haladásunk hasonlít azon gyermekekhez a ki azért késett el az iskolából, mert a sikos járdán mikor egy lépést tett előre, két lépést hátrafelé esezett. Dicséretes igyekezettel törekszünk előre. Buzgón fáradozunk azon, hogy pozíciónk fejlesztése érdekében létesíttessenek azon közintézmények, melyek haladásunk előmozdításának alapfeltételei s a biztató remény káprázatánál, — vagy egyéb okból — nem vesszük észre, hogy hátrafelé menynyt haladunk, hogy a már létező intézményeket elveszítjük, a melyek pedig haladásunk biztosításához, többé-kevésbé, épp oly szükségesek, mint azok, melyeket létesíttetni ohajtunk.

Lapunk mult számában csak mint ujdonságot jeleztük, hogy a pénzügyőri biztosság részére Petrozsényben helyiséget nem lehetett kapni s ez okból a biztosság elhelyezésének eshetősége bekövetkezhetik. Ma már tudomásunk van arról, hogy ezen irányban hivatalos intézkedés tétetett, a minek messzeható következményei lehetnek.

Az ügy annyira komoly, hogy a behatóbb megvitátást szinte provokálja:

A pénzügyminiszter elékerül a hivatalos előterjesztés, miszerint a m. kir. pénzügyőri biztosság áthelyezése hozatik javaslatba, minthogy Petrozsényben a p. ü. biztosság részére lakást és hivatal helyiséget nem lehet kapni. A miniszter

előtt van a memorandum, melyben azt kérjük, hogy Petrozsényben kir. adóhivatalt kegyeskedjék felállítani. Ugyan mit fog gondolni a miniszter, ha azt tudja, hogy a sokkal kisebb férőhelyet igénylő p. ü. biztosságot is át kell helyezni Petrozsényből, mert itt el nem helyezhető. Kockázattal van tehát a sokkal nagyobb fontosságú kir. adóhivatal felállítása is.

De, ezen eshetőségtől eltekintve, az is nagy hátrány lenne, ha a p. ü. biztosság innen elvitetné. Az egész kerületből számtalan esetben és ügyben kénytelenek az érdekeltek a p. ü. biztosságnál személyesen megjelenni. A kik vidékről jönnek, azok emelik az itteni forgalmat; a helybeliek költség és idővesztegetés nélkül elintézhetik ügyeiket helyben. Ez oly előny, mely bizonyításra nem szorul. Nem szabad tehát a kérdést közönyösen venni azoknak, a kik a jelzett eshetőséget elháríthatják. Pedig el lehet háritani.

Hátrafelé haladásunk bizonyítékának tekinthető az is, hogy a m. kir. esendőrségi szakasparancsnokságot hasonló okból Hátszegre helyezik. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint Hátszegen már lakást béreltek a szakparancsnokság részére.

A m. kir. esendőrségre mindenütt, de különösen itt a Zsilvölgyben nagy fontosságú feladat teljesítése nehezül. Hogy az őrsök fölött közvetlenül rendelkező parancsnokság Petrozsényben, a Zsilvölgy központján legyen, szintén fölösleges indokolni. És mégis elviszik innen azt a parancsnokságot. Igen. Kénytelenségből, mert Petrozsényben lakáshiány miatt nem lehetett továbbra is elhelyezni. Ez is a magas kormány tudtával törté-

nik. És nem merül e fel a kormánynál az akérés, hogy ily sajnálatos viszonyok között miként nyerhet itt elhelyezést a:

kir. járásbíró, telekkönyvi hivatal s. t. b. melyeknek szervezését a miniszterekhez küldöttsegileg felterjesztett emlékiratokban kértük.

Az ország minden részéből, Európa több országából sőt Ázsiából is ide bevándorolt elemek alkotják a rohamos haladás tényezőit, de ezen sok nyelvű, annyi vallású és nemzetiségű egyének között a létért való küzdelem, sokszor az elenszenv, de a műveltség alacsonyabb fokán állóknál a nyegleség, vagy az ital a rendellenességeknek oly sok esetét idézi elő, hogy a személy és más. féltve őrzött érdekek biztonsága a karmhatalmi beavatkozást elkerülhetlenné teszi. Ily esetekben s általán nagy megnyugvást szül az a tudat, hogy parancsnokló intelligens tiszt ellenőrzi közvetlenül a esendőrk eljárást, a ki a netán fenyegető veszély esetén a parancsnoksága alátartozó közelvidéki esendőrköt szükség esetén azonnal összpontosíthatja a veszély színhelyén.

De hiszen fölösleges az ellen érvelni, hogy itt a határszálon, Európaszerte mintaszerűnek elismert esendőrségünket egy őrsparancsnok-altiszt reprezentálja. Ennek már a mi jogos büszkeségünk, a esendőrségi intézmény tekintélye érdekéből sem volna szabad megtörténni.

És mégis így lesz!

Az államhatalom és az állami intézmények reprezentálására ezen fontos határ- és élénk forgalmi ponton, semmi sem történik.

A szurduki nemzetközi műuton a román határszálon ott leng a román nemzeti zászló s vám-

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A mentő.

III.

Az egyik megmentett élet az öné, de én, én felek, mert a báró tagadó válaszával tartok, ki a rangot minden fölé helyezi.

Beérték a városba, kezét szorítottak egymással. A kapitány az idáig kantáránál fogva vezetett lovára felpattant s elvágtatott.

A tanár lakása felé irányította lépteit.

— Nem sietek, várok még — szólt midőn belépett a kapun.

Egy nap, távozása közben megkérdezte a kapitány Vilma bárónőt: — Nem jönnek este színházba? Tagadó választ kapott.

Alig távozott el a kapitány, midőn Katalin bárónő kereste fel Vilmat.

— Este megyünk színházba — szólt nővérének.

— Megyünk? . . . Ki mondta? . . . kérde Vilma.

— Mamád, Klára néni. Ma, Völgyesi kapitány kérdezte tőlem, hogy megyünk-e és én azt feleltem: nem.

— Ha majd meglát ottan, meglepődik és örölni fog, felelte Katalin.

A bárócsalád ott ült a színpaddal átellenben levő páholyok egyikében. Jelenlétük a város szinkedelő lakóit örömmel töltötte el s csaknem az egész közönség róluk beszélt. Egy két nőből és egy férfiből álló csoport többször nézett a páholyban ülőkre.

— Nini! — szólt az egyik hölgy, — a tanár ép

most lépett páholyukba. Vajon miért áll oly nagy kegyben a bárócsaládnál? kérde a másik nő.

— Azt hiszem, hogy a tudományok iránt élénk érdeklődő leányoknak tart pbsikai előadásokat, felelte a férfi.

— De, hát a kapitány, az nincsen ott, észlelték a nők, pedig Vilma bárónő mint mondják, halálosan szerelmes belé. A kapitány meg a pénzébe és a bárói koronába, jegyzé meg a férfi.

— Ugyan, ne mondja, vágott közbe az egyik hölgy, hisz olyan szép és kedves leány mind-kettő, hogy nem igen találhatni párjukat.

— Am győződjék meg saját szemével asszonyom, szölt méltatlankodva a férfi ime, épp most jön a primadonna öltözőjéből Völgyesi kapitány!

És odamutatott a csukódó ajtóra, honnan a kapitány kilépett.

— Ah! a csapodár! sziszegtek a nők, megcsalja azt az angyal!

— Mi bajod, Vilma? kérde sápadó unoka nővérét Katalin. Semmi, semmi . . . sugá Vilma. De hisz oly sápadt vagy!

— Megvagyok csálva hebegé Vilma és megragadta Katalin kezét. Nézd, most jön ki az öltözőből, mindenki ránk néz . . . Kezét rányomta dobogó szívére. A báróné észrevette leánya sápadt arcát s kérdezte:

— Beteg vagy Vilma?

— Ó. anyám, nagyon fáj itt s oda mutatott szívére. Nagy megerőltetésbe került, hogy hangosan felne zokogjon. Menjünk haza, — szólt a báróné s még az előadás meg sem kezdődött, midőn elhagyták páholyukat.

Vilma szemrehányásokat tett magának, hogy el tudta dobni a tanár szerelmét s párnáiba temetve arcát zokogott egész éjjel.

Kisirt szemekkel lépett reggel Katalin szobájába, ki gyöngéden megölelte és vigasztalni igyekezett Vilmat. Hasztalan volt. A mint vigasztalta mindig jobban zokogott. Nem siratta a kapitány szerelmét, hanem önnön magát, ki most mindenütt a beszéd tárgyát képezi. De hát hogyis ne, midőn egy primadonnát helyezett a kapitány elébe! . . .

Aztán, midőn délután megjelent a tanár s látta a boldogságot, mely arcába sugárzott a szerelmes párnak, mely gyűlöletet érzett a kapitány iránt, ki miatt eldobta a tanár imádszerű szerelmét.

És minél jobban gyűlölte a kapitányt, annál inkább tért vissza a tanár iránti szerelme.

Küzdött önmaga ellen s minthogy nem érezte magát elég erősnek, eltávozott, nehogy egy szóval, egy tekintettel sejtetni engedje ébredő szerelmét s ezáltal megzavarja Katalin boldogságát.

A harag és gyűlölet érzete még inkább fokozódott kebleben, midőn a kapitány felé nem jött, hogy önnön maga mentésére valamit mondjon neki.

Majd szobájába zárkózott s még étkezni sem ment át az ebédlőbe, hanem szobájába vitette az ételeket, melyeket alig érintett.

Szülei aggódtak miatta s a báró gyermekének boldogságáért a rangot is hajlandó volt feláldozni; csak megelégedettnek és boldognak láthassa őt. Hajlandónak mutatkozott felkeresni a kapitányt s vissza vezetni Vilmahoz.

— Ne tedd azt, mondá a báróné. — Vilma sok-

pénztárnok és vámellenőr mellett katonaság teljesíti az őrszolgálatot; a román vámházzal szemben a Palatistye patak innenese oldalán két pénzügyőr részére most építettett férhely. Román részen a szurduki uton a műtárgyak, még az utkaparó lakások is valóságos építészeti remekművek. Tirgu-Jiu-ban a legközelebbi román városban egy egész ezred katonaság van, magasabb tanintézet, törvénykezési és közigazgatási szervezetek tanuskodnak arról, hogy a kis Románia már a határszélen bemutatja kulturáját. A sokkal nagyobb és gazdagabb Magyarországot itt a határszélen Petrosény volna hivatva reprezentálni, a hol nincs rendőrség, nincs tűzoltóság, nincs bíróság, meg-törvényszerű községi szervezet, sőt községháza sincsen és nagyobb dicsőségünkre a m. kir. csendőrségi szakaszparancsnokságot és a m. kir. pénzügyőri biztosságot is elveszik innen, az ország egyik legnagyobb vármegyéjének legnépesebb s legnagyobb forgalmu községéből.

Szépen haladunk!

Ehez a fontos közkérdéshez még hozzá szólnunk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Viktória angol királynő meghalt** f. hó 22-én d. u. 7 órakor. Nagybritánia királynője és India császárnője 64 évi uralkodás után 83 éves korában megtört őseihez Osbomeben s a nagy világbirodalom trónját fia, a volt velszi herceg foglalta el VII. Edwárd néven. Az új angol király 1841-ben született, tehát 60 éves (a György, Frigyes, Albert, az új trónörökös 1865. évi született).

— **Halálózás.** A Zsilvőgynek egyik legrégibb és közbecsülésnek örvendett s Petrosényből Lupénybe költözött polgára: Csüdör Boldizsár 48-as ny. honvédtisztet nagy részvét mellett temették el Lupényben f. hó 21-én. A nevezett szabadságharcosnak az orsz. honvédegységet nyugdíjat szavazott meg, ő azonban csak a czímet tartotta meg, de a nyugdíjat átengedte azoknak, a kik jobban reá voltak utalva. Haláláról a nagyszámú család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak, szívük mély fájdalomával tudatják a legjobb atya, nagyapja, após, testvér és hű rokon, Nagy-nyujtód Csüdör Boldizsár volt 48-as nyugdíjazott honvéd tiszt folyó hó 19-én, élte 78-ik évében, a haldoklók szentségének ajtatos felvétele után d. e. fél 9 órakor történt elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f.

hó 21-én d. u. 2 órakor fognak a román. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a lupényi köztemetőben öröknyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 22-én d. e. 9 órakor fog a lupényi r. kath. templomban az Égek Urának bemutatni. Lupény, 1901. évi január hó 19. Beke lebegjen áldott porrai felett! Nagynyujtód Csüdör Ilon Simon, Balázs, Irma, Béla, Mária, Fazekas Dénese gyermekei. Simon József, Csüdör Jolan, Mariska, Rozália, Berta, Mariska uhokai. Simon Balázs, (Geczó Etelka. Csüdör Béláné, Farkas Dénese vök és menyé. Barátosi Veress Mihály és neje Csüdör Jozefina, öz. Miko Istváné Csüdör Terézia, Márkusfalvi Sipos Károly és neje Csüdör Mária, öz. Futásfalvi Andráse Nagynyujtód Csüdör Paulina, testvérei és sógorai. Kados Károly és neje, Dr. Hosszu Sámuel és neje, Dr. Lovrits Béla és neje sógorai és sógoronói.

— **Az ev. ref. bál.** Az idei farsang első bálja Petrosényban jövő február hó 2-an, szombaton lesz, mégpedig az előkészületekből következőleg minden tekintetben fényes sikert ígér. Helyből és vidékről folyton érkeznek felszólalások meghívókért, melyeket Farkas Lajos egyházzgondnok azonnai elintézés, miután a rendezendő bálon csak és a meghívók tulajdonasai illetve hozzátartozói jelenhetnek meg. ezért ismetellen figyelmeztetjük a részt venni ohajúkat, hogy ha véletlenül meghívót nem kaptak volna, sziveskedjenek ezért a nevezett egyh. gondnokhoz fordulni. F. hó 27. vasárnap d. u. 5 órakor a bál rendezőség nagy közgyűlést rendez a Wagner szállóba — kértnek a rendezőség összes tagjai kik már egy meghívási íven is erre felszólítva lettek, mindnyájan megjelenni — fontosabb kérdések megoldása végett. Ugyilátszik, hogy ezen bál lesz a farsangon az egyedüli nagyobb szabású táncmulatság, eddig legalább több bál rendezése iránt nincs semmi mozgalm.

— **Jótekonyczélú bohó-tréfas-zeneestély, táncmulatsággal egybekötve.** A helybeli ág. hitv. ev. presbyteriuma Pelger Mihály lelkész, és Henrik Viktor gondnok aláírásával következő felhívást boesátotta szét: „A helybeli énekes urak és nrholgyekhez! A helybeli ág. hitv. ev. egyház, már temploma építésekor gondoskodott a templom központi fűtéséről. Azonban ma napig sem volt képes saját erejéből a szükséges két kályhát beszerezni. Erre a czélra 1901. évi farsang végevel: „bohó-zene-estélyt szándékozik tartatni, melyre az igen tisztelt énekesek szíveslyes közreműködésre, egész bizalommal felkértnek. Tehát ez uttal, is a közönségünk jószívűségéhez apellál ezen fiatal és szegény egyház, azon közönséghez, mely már nagyon sokszor tanusította áldozatkésztségét, míg a közönségünk díszére való temploma fel építetett. Már akkor gondoskodás tárgyát képezte a központi fűtés. Mily üdvös gondolat ez, bizonyítják azon tények, hogy több tehetős egyház ezekre rugó költséggel rendez be s templom fűtést. Ve-

szélyes is lehet ily borzaztó hidegben 1—1 és fél órát áhítatoskodva ülni az Isten házában. Daczára annak, hogy a f. év február hó 19-én tartandó bohó-estélynek programja meglepetés lesz, tehát titokban tartatik. mi még is annyit tudunk, hogy mint újdonságok felvannak véve: „A viasz-báb-figurák,” emberi nagyságban, muzsikálva produkálja a helybeli bánya zenekar; a „Boszorkányok dala” előadja 20—30 tagból álló leánykar. Mindkét darab szenzációs és igen tréfas; a „Leánybarátság” tréfas; „A hármások” — Drillinge, külön globen öltöztetben. (Manheim mesterünk már készíti) — Nagyon humorisztikus hármás dal zongora kísérettel. Végre a mint távolból értesültünk, újra előadatik az igen kedvelt kacagtató „Maeska kettős” és „Állat négyes” zongora kísérettel. Ezuttal tehát csak ennyit tudunk halkan, mint titkot — elárulni. Majd annak idején, mikor az egész program és meghívó is ki lesz adva, visszatérünk erre a kedves témára. Addig is készüljünk serényen fiatalok és öregek ezen farsang záró, s ki tudja mikor ismétlődő bohó- és kedélyes táncvígalmra.

— **A sorshuzás.** f. hó 25-én ejtetett meg a szolgabírói hivatalnál, mely alkalommal az 1880-ik évben született 205 elsőkorosztályú ifjura vonatkozólag megállapított, hogy milyen sorrendben állnak a sorozó bizottság elé. Az idei sorozás ideje meg nincsen közzölve.

— **A vasúti gyalogjáró út.** A vasúthoz vezető gyalogjáró út, természeténél fogva is csak csupán gyalogjárásra (igaz hogy így is nyaktörősen) alkalmas, mégis gyakran találunk ott lovas, sőt kocsis közlekedést. Ideje volna, hogy a község végre ezen ut két végén két körbe forgó korlátot készíttene.

— **Iparhatósági tagok** megválasztása tárgyában a helyi szolgabírói hivatal mint I. fokú iparhatóság a választást 1901. évre vonatkozólag február hó 4-én d. u. 5 órára tűzte ki. A választó jogosultak névjegyzéke a petrosényi községi irodán megtekinthető. Minthogy az 1884 évi XVII. t. cz. 72 §-a értelmében előirt és a megválasztandó 10 iparhatósági tagra fontos teendők várnak kivánatos, hogy ezen választó rendkívüli közgyűlésen mentől többen megjelenjenek:

— **Legidősebb emberek Petrosényben.** A befejezett népszámlálás alkalmával három élő öslakóra nézve nyert beigazolást, hogy még a 18-ik században születtek, tehát százévesnél idősebbek, ezek Blais János, Merinczo Jón Girbe D., kik 1799 és 1800-ban születtek s mind a hárman egészen jól bírják magukat, jó étvágyal esznek (ha van mit) s egészségesek. Ezek tehát már a harmadik év században élnek.

— **Italmérők figyelmébe.** A kereskedelmi miniszter rendeletet boesátott ki az élelmi czikkeek árusításáról. A fennálló gyakorlat szerint a pénzügyi hatóságoktól italmérési engedélyt nyert kereszmák, sörházak, bor és pálinkamérések s általában italmérési üz-

kal büszkébb, semhogy elfogadná a kapitányt. Hagyjuk őt magára, majd ki ábrándul.

— De akkor legalább szórakoztatnunk kell őt, hogy feledjen vélekedett a báró.

— A magány legjobb gyógyír az ő sebére, veté ellen a báróné.

Vilma mindjobban sápadt, arca átlátszó fehér lett s midőn alkonyatkor a kertbe ment magányos sétára, szembe jövek messziről kikerültek, hogy meg ne zavarják csendes magányában.

Egy alkalommal a báróné megszólította, magához ülelte őt és szolt:

— Kedves leányom! . . ne engedd át magadat annyira a bánkodásnak, hisz az felemészti egész lényedet . . . Lásd, szívem, egészen sápadt lettél, az üde rózsák arczodról eltűntek, aztán nem is érdemi meg a kapitány, hogy érte bánkodjál. — A kapitányért busulni?! nevetett fel Vilma s kiértett abból az erőltetett jókedv. A báróné megborzadt a kísértetiesen hangozó nevetéstől. S fokozott gyöngédséggel kezdett puhatolozni leánya bánatának okáról. Hasztalan volt minden erőlködése. Leánya csak rá nézett esdeklően s szomoruan mondta:

— Ó, anyám, ha szeretsz, nekérdezz, ne okozz fájdalmakat nekem! . . . kérlek, hagyj magamra! . . . hagyjátok meg a csendes magányt nekem! . . .

És a báróné könnyező szemekkel távozott leányától. Nem háborgatta magányában többé senki: Ő pedig szólanul járt alkonyatkor a nagy kertben, mint valami szelíd, bájos tündér.

Vilma magaviselete aggodalommal töltötte el az egész kastély lakóit és környékét. A báró elhatározta,

hogy kiragadja magányából és utazni viszi, hogy szórakoztassa. Minden készen volt már az utazásra, a fogat elő állott, hogy induljanak. A báró, leányát türelmetlenül várta s minthogy nem jött, felsietett, hogy siettesse szobájába. Nem találta ott. Az asztalon két levél fektült, melyek borítékán még nem száradt meg a tinta. Az egyik neki a bárónak, a más Katalinnak volt címezve. A báró izgatottan, remegő kézzel törte fel a neki szülő levelet és olvasni kezdte.

Kedves szüleim! Boesássatok meg nekem, hogy talán fájdalmat okozok, de nem birtam tovább elviselni fájdalmam nehéz keresztjét. Azt hitték, hogy a kapitányért busultam, mert ő megcsalt. Csalódtatok.

Szerettem Halmos tanárt, s midőn a kapitányt megláttam, azt hittem őt jobban szeretem. A tanár könnyen feledett, mert Katalin, ki szebb mint én, boldogította szerelmével. Szívembe visszatért iránta érzett szerelmem, melyet elhagyni nem birtam s Katalin boldogságát feldolgozni nem akartam. Hisz ő is szerette a tanárt midőn én, s átengedte a tért nekem. Hisz emlékeztetek, midőn ő is szobájába zárkózott. Aztán, midőn elhagytam a tanárt kezdődött az ő boldogsága.

De hát most eleget tudtok ebből, boesássatok meg a ti hálátlan leányotoknak, ki fájdalmat okozok nektek. Megtaláltok a halastóban. Isten veletek! Vilma.

A báró könnyező, kezében a levéllel rohant le a lépcsőkök, végig szaladt az udvaron a kerten s látta, hogy a tanár kitette alétan leányát a partra s megcsokolta, aztán vissza ugrott a tóba s a közepe táján eltűnt, elmerült. A báró nem látta őt többé felbukni.

Ott maradt alant a mélyben . . . Dermedten nézte a parton fekvő leányát s éleszgetni kezdte: Leányom,

éles gyermekem ébredj föl. Vilma felnyitotta szemét — Sándor! — sugták ajkai. A bárónak hirtelen eszébe jutott a tanár, kit nem látott sehol. Eszébe jutott, hogy látta a vízbe ugrni. Gyorsan ledobta magáról kabátját, lehuzta cipőjét és bengrott a vízbe. Uszott, a közepén alá bukkott, hol piros volt a víz s magával huzozta a tanár tetemet.

Midőn lihegve megállt a parton egy levelet pillantott meg. A tanaré volt, melyen a következők álltak: Tisztelt tanár ur! Szerettem és szerelmem újól fölébredt Ön iránt, de nem akartam boldogságát megzavarni. Tegye Katalint boldoggá, ő nagyon szereti Önt s boldogsága közepette gondoljon néha rám. Vilma.

A báró ölébe vette leányát s vitte föl a kastélyba, ott ágyba fektették, aztán a tanár tetemet vitték el. Tisztán állott, a báró előtt az eset, hogy a tanár alábukva a mélybe, lélekzetét mindaddig tartotta vissza míg a véredény meg nem repedt s aztán a vére festette meg kissé a víz közepét, míg bele nem fult.

A tanárt oda temették a báró sírboltjába, mert nem volt senkije, ki követelhetne volna holtestét s a báró halát vélt leróni, gyermekének két izbeni megmentéséért, hogy őt nyugalomra ősei közé tette.

Vilma felgyógyult s mély gyászt öltött. Hordja Katalinnal ő is naponkint a kisorut. Evék röpültek már el s ők mégis mindennap leteszik a kegyelet kisoruját a sírboltban levő koporsóra.

Mindennap megsíratják a drága halottat s kézen fogva távoznak onnan Katalinnal. Nem haragusznak egymásra már, hisz kettőre is lehet egy halott!

Ha néha a báróné a férjhez menetelre szólított, a két leány nyakába borult és zokogva könyörgött:

— Ó, hagyj, hogy életünket neki szenteljük, hisz ő minket megmentett! . . . Hagyd, hogy a megmentett élet legyen az övé a megmentő! . . .

Erre a báróné nem tudott felelni; sirva fakadt ő is.

Rozsonдай Albert.

letek a nélkül, hogy arrakereskedői iparigazolványt vagy vendéglői iparengedélyt váltanának, iparszerület ételeket és élelmiszereket is árusíthatnak. Az az italmérő, ki ételek és élelmiszerek kiszolgáltatásával, illetve e rendelet életbelépte után kíván foglalkozni, az üzletét csak az ipartörvény 4, illetve 10 §-ában előírt feltétel teljesítése, vagyis az iparigazolvány, vagy a vendéglői iparengedély megszerzése után kezdheti meg, míg az az italmérő (kóreszmáros, bor-, sör és pálinka-mérő), ki ételek és élelmiszerek eladásával, illetve kiszolgáltatásával e rendelet életbeléptekor is foglalkozik, ez üzletét tovább is folytathatja ugyan, a mennyiben azonban élelmiszerekkel való kereskedelemre, vagy ételeknek vendéglőszerűleg való kiszolgáltatására, iparigazolványa, illetve vendéglői iparengedélye sines e rendelet életbeléptétől számított három hóna alatt az iparigazolványért az illetékes elsőfoku iparhatósághoz folyamodni tartozik. A mennyiben e folyamodvány a jelzett határidő alatt az iparhatósághoz beadtatik, az illető italmérési üzlettulajdonos az élelmi szerkereskedést, illetve az ételek kiszolgáltatását folyamodványának szabályszerű elintézéseig tovább folytathatja; míg az az italmérő, ki e kötelezettségének eleget nem tesz, a jelzett határidő lejárta után, a szerint, a mint a fentiekhez képest iparigazolványt, vagy iparengedélyt tartozott volna szerezni, az 1884. évi XVII. t. cz. 156 §-a) pontja alapján megbüntetendő, s a törvényszerű bejelentés (iparigazolvány) nélküli élelmi szerkereskedéstől, illetve iparengedély nélkül gyakorolt étel kiszolgáltatástól — vendéglői ipartól — újabb büntetés kiszabásának terhe alatt eltiltandó. Jelen rendelet azzonnal hatályba lép.

— **A tél enyhül.** Megláglyult az idő. A múlt hét elején havazott, de hirtelen beállott az olvadás is. Csakutakosak az utczák s a háztekőkről csurog a megolvadt hó vize, mely aztán éjjelenként megfagy és az utakat s járdákat oly síkossá teszi, hogy a járó-kelők a legnagyobb vigyázat daczára el-eleszusznak. Miként már többször hangoztattuk, kívánatos volna, hogy a ház-talajdonosok, a lakások előtt behintetnék homok, vagy hamuval a járdát, ha a hatóság által nem köteleztetnek rá, legalább emberbaráti tekintetből. A meteorologiai nézet jósolata szerint éjjeli fagyokkal enyhe idő várható s így a járdáink reggelenként tükör sínak lesznek. A korcsolyázóknak ez az idő természetesen nem kedvez és szomorúan gondolnak arra, hogy az a szilárd tömeg, melyen vidám kedvteliséssel síklottak, ma-holnap csak édes emléke lesz a kellemessen töltött rövid időnek.

— **A galambok mint symbolum.** A galamb volt az ó-korban a táplálkozás jelképe, ő vitte Zeusnak az ambrosziát, ő táplálta azt a kitett leánykát, a ki később, mint Assyra királynője Semiramis, az galambnevet kapott. A galamb piünköd tulajdonképpen madara, éppen úgy mint a kakuk a húsytű. Nemesak a Szentlélek küldetésének szép vallásos allegóriája tette azzá, hanem hanem a természeti vonatkozások mélyebb felismerése is. De az előbbi is elég volt arra, hogy például Königsbergben a szokásos galambköveteket, mint a Szentlélek gígyonyolásra meghonosult pogány szokást eltilták, czéltáblalövészettel helyettesíték.

— **Lupényi csendélet.** Lupényi tudósítónktól azon értesítést vettük, hogy a közbiztonsági állapot nem a legörvendetesebb ott. Vasárnap f. hó 10-én volt a rendes fizetés, mint minden hó 15. napját követő vasárnap. Ilyenkor természetesen az egész község sokkal élénkebb. Az üzletekben sürgés, forgás az utcán zaj és az italmérő helyeken. Ilyen a fizetés nap rendszerint, de f. hó 20-án féktelen utcai botrány és verekedés volt. Részeg munkások botokkal, késekkel támadtak egymásra s valóságos ostromállapot rémítette a békés polgárokat, úgy hogy már deltájt becsuktak több üzletet a közponon. A zavargás estig tartott, rendőrség nincs Lupényben s az egész idő alatt egy csendőr sem volt látható.

TANÜGY.

A „Hunyadvármegyei Általános Tanító- Egyesület'
legközelebb kiadott értesítője, mint az egyesület hivatalos közlönyének legközelebb megjelent számában igen érdekesen ismerteti Boga Károly szerkesztő vármegyénk tanügyi viszonyait, melyből felemlítjük, hogy vármegyénk 45 állami iskolájába beiratkozott a folyó iskolaévre 7919 (4082 fiú, 4737 leány) tanuló. Magyar anyanyelvű közölők 2676, román 4346, német 651,

tot 49, egyéb 97. A 45 áll. iskolában tanít 66 férfi s 53 nő tanító és 127 hitoktató.

Gazdasági ismétlő-iskolák vannak vármegyénkben: Algyógyon, Alpestenen, Bácsiban, Bajesen, Beregrőzön, Felsőszallaspatakon, Hozsdáton, Körösbányán, Lozsádon, Mezőlivadián, Nagypestyényben, Pujon és Zajkányban, összesen 13 helyen. A tanítók, kik a gazdasági ismétlő-iskolákat vezetik, 100—100 korona külön tiszteletdíjban részesülnek.

Uj állami iskola van szervezve Királybánya-

Topliceán, de a tanítói állomás betöltése végett kihirdetett pályázatra folyamodó nem jelentkezett. — Folyamatban van a felsőfarkadini g. kath. felekezeti iskola államosítása is.

Felemlíti továbbá, hogy valóban lélekemelő ünnep-égek folytak le közelebb Petroszényben, Pujon és Piskitelepen, Petroszényben, Nagy Miklósnak harmincz, Piskitelepen Ulrich Mártonnak negyven és Szahmáry Eleknek huszonöt s Pujon Herczeg András borhatvázi tanítónak huszonöt évi tanítószkodásuk elfordulója alkalmából rendeztek kartársaik, iskola gondnokságok és szülők fenyés és szeretettől meleg ünnepeket. — E négy derék veteránon kívül vannak még az egyesületnek öregjei, a kik Árpád országának építésén huszonöt és ennél több év óta hasonlóképp példás buzgalommal napzámoskodnak, de mert a közélet forgalmától félreesnek, észrevétlenül maradtak. Az egyesület elnöksége azonban a legközelebbi közgyűlésünkön alkalmat találva, hogy a kartársi szeretet és hála virágaiból koszorút fonjon az ő számukra is. —

Közgazdasági rovat.

Ujabb iparvállalat a Zsilvölgyben.

Említettük, hogy az „Első Magyar Grafit- és Kőszénbánya Társaság” megalakult. Legfőbb kötelességünknek ismerjük a zsilvölgyi ipar vállalatok felvirágzásának előmozdítását, tudva azt, hogy ezzel nagy horderejű közgazdasági érdeket szolgálunk. Örömmel jelezzük tehát, hogy a grafit termeléssel egy életképes bányavállalat fog létesülni. A bányatulajdonosok úgy a grafitot, mint a szénét vegyelemezették s a m. kir. földtani intézet az alábbi tudósítás szerint határozta meg az alkatrészeket:

Magyar kir. földtani intézet. L—14. ügyszám. 1900.

Az első magyar Grafit és Kőszénbánya Társaság Tekintetes igazgatóságának

Petrozsény.

1. A levegő teljesen megszáradt grafitos anyag 100 súlyrészében a következő alkatrészek határozottak meg: Hygroskopos víz (H_2O) 2,23 s. r. El nem éghető ásványos részek 70,21 s. r. Széneny (C) 27,05 s. r. Széndi oxid (CO_2) 0,20 s. r. Összesen 99,69 s. r.

II. A beküldött levegőn teljesen megszáradt kőszén 100 súly részében a következő főbb alkotórészek határozottak meg: Hamu 19·15 százalék, Nedvesség (H 2 O) 3·31 százalék. Összes kén (S) 6·78 százalék, Fűtőképesség 62·19 Gloria A Fűtőképesség Aerthelot Mahler-féle Galorimeterrel határozott meg.

Budapesten, 1900. december 21-én.

Láttam az igazgató helyett:

Gesell Sándor, m. kir. fbts. és bfőgeolog.
Kalecsinszky Sándor, a m. kir. földt. int. fvegy.

Ezen vegyelemezéshez Mátyás Aurél b. tanácsos bányamérnök- geolog részletes és kimerítő szakvéleményt adott, melyszerint a Knöpfelmacher Zsigmond Héjas József és Ruder József tulajdonát képező grafit, és szénbányatelepek földrajzi viszonyainak ismertetése mellett, érdekes történelmi adatokat is megvilágít s többek között felemlíti, hogy, a rómaiak és dákok uralma alatt Petroszényben a Zsilhomokjából annyi aranyat mostak, hogy ez a lakosságnak állandó foglalkozást s megélhetést biztosított a most is látható romokból következtethető primitív eljárás daczára.

Az Alsó-Barbatény-Iszkrony község határában, az ottari vasuti állomásól 1 kilomaternyire a Zsilfolyó északi részén levő barna-szentelepet 5.000.000, négyszögméter és a vasuttól 2 kilomaternyire fekvő grafit telepet 200.000 négyszögméter felülettel meghatározza

szakvéleménye szerint ezen telepeken a bányatüzem a a legkedvezőbb kilátások mellett létesíthető, még pedig aránylag csekély tőke befektetéssel kockázat nélkül, a mennyiben hosszú éveken át a szén- és grafit-aknázás nagyobb költséget igénylő beruházás nélkül eszközölhető s a kedvező talaj és egyéb viszonyok öröndetes kilátást nyújtanak egy virágzó bányáiparvállalat létesítésére.

A szakértői expozé 90 millió métermázsára számítja a szénmenyiséget, mely eként lenne kiaknázandó, és pedig 50 év alatt:

az I ső 10 év alatt	—	—	60.000 vagon ;
a II. „ „	—	—	120. 000 „
„ III, „ „	—	—	180.000 „
„ IV. „ „	—	—	240.000 „
„ V. „ „	—	—	300.000 „

vagyis a kiszámított szén mennyiség.

A grafit-bánya még nincs üzembe véve, de annak művelésére nézve már megtették a tulajdonosok az intézkedéseket, szerződtek szakértő művezetőt s megkezdik a kiaknázást, iszapolást stb. Ezen iparvállalatra nézve is a legkedvezőbb véleményt adja az érintett szakértői expozé.

Ezen újabb iparvállalat szintén hivatva lesz újabb lendületet adni a Zsilvölgy fejlődésének.

CSARNOK.

Hóditó férj.

Fenyő Endre, egy 1500 holdas uradalom egyedüli birtokosa vala. Mindene volt, mit szeme, szája ohajtott, csak szív ügyeiben nem mondhatta magát boldognak. —

Megmagyarázhatatlan volt az az ellenszenv, a mi vel a lányok viseltettek iránta. Hiába volt gyönyörű minta gazdasága, szép jövedelme, nem tudott feleséget kapni, nem talált olyan nőt, kit ő szeressen, s ki őt is szeresse. —

Íjfu kori egy pár botlása s pár évig tartó színész-
kedése, rossz híre, költöttek. Így telt az élete s már a
36-ik év mesgyejét is átlépte, de feleltséget még nem
tudott kapni.

Egy vadászata alkalmával, mikor egész nap hasztalan bolyongott, útja az erdő egy gyönyörű tisztására vezette, hol egy eszményi szép, fiatal leánykát pillantott meg.

Zavarba jött s csak nézte-nézte, de nem tudott szóhoz jutni. — Végre meglepetéséből felocsudva, bemutatatta magát a leánynak. A beszéd fonalát azonban teljességgel nem tudta megtalálni. Annyit megjegyzett, hogy a kis erdei tündér a szomszédos uradalom gazdatisztjének leánya. Az apát rég ismeré, de tudomása nem volt gyönyörű leányáról.

Ezen találkozás után nem tudott Fenyő a kislány emlékeitől szabadulni s rövid hat hét alatt Fekete Károly — a kis Tilda atyja — a gazdag ifju kérésére örméll adta beleegyezését a frigyehez, s férj és feleség lett belőlük.

Azonban Fenyő Endre nem sok örömet és boldogságot szerzett magának házasságával. A nagyra törő gazdatiszt tervei és vágyai hajótörést szenvedének s bár leányából gazdag asszonyt csinált — boldogságot nem tudott neki szerezni.

A kis Tilda nem békült ki helyzetével. leánykori ideálját nem tudta feledni, s e miatt szerelme férje iránt nem ébredett fel. Megfogadta, hogy soha férjét férjének el nem ismeri s vele mindig, mint egy idegenel fog bánti.

Elhatározását oly rideg módon vitte keresztül, hogy házasságuk első heteiben Fenyő átlátta, hogy nem feleséget, egy nőt hozott házába, kinek lelke az övével a legkisebb rokonszenzettel sincs összekapcsolva.

Hasztalan tett meg mindent, a miről csak sejtette is, hogy feleségének örömet szerez vele, nem volt képes arcára egy halvány mosolyt idézni.

Végre bele törődött helyzetébe s nem is kereste felesége társaságát; vadászat, halászat s más sport üzéseben keresett vigaszt s feledést.

Egy unalmas őszi délután, mikor a férfi már harmad napja volt a távol havason, egy vadász társaság-

galfeledést szórakozást keresni, a falutól teljesen külön álló gyönyörű parkkal körülvett ősi ház előtt egy dőlő, 40.—42 évesnek látszó elegáns kinézésű férfi szállott le kesely paripájáról s lova kántárját egy oda siető eselédnek dobva, ruganyos léptekkel sietett fel a verendára — a merengésében megzavart Tildához.

Röviden átestek az ismerkedésen s Felszegi Joachim — e néven mutatkozott be — elő adá, hogy Fenyővel egy régi ügyet szeretne rendezni s azért jött át. De hiába várt reá, a házi gazda nem jött haza s végre is eredmény nélkül kellett eltávoznia.

Ezután gyakran megismételte látogatását, de soha se volt szerencséje, a gazdát egy ízben se találta otthon. A gyakori találkozás pedig, vesztélylvel fenyegette Fenyőt, ki felesége részéről most se részesült semmivel több szeretetben, mint házasságuk első napjaiban. Az új vendég pedig napról napra több tért hódított a fiatal asszonyka szívében.

Az igaz, hogy a Felszegi megjelenése, modora határozottan arra látszott hivatva lenni, hogy a nőknél hódításokat tegyen, bár megjelenése s különösen hangja sokban hasonlított a Fenyőéhez.

Tildánál se maradt a gyakori találkozás nyom nélkül. — Éjszakáit nyugtalan álmok zavarták s napjait alig tudta eltölteni. Már annyira jutott, hogy türelmetlensége a tető pontra hágott, ha Felszegi a színe rendessé váló látogatásait nem tette meg, de ha megérkezett, szótlan, zavart lett.

Egy reggel, férje hivatalos hangon jelentette, hogy pár napi dolga Budapestre szólítja. — E távozása után pár órára Felszegi, mintegy varázsütésre megérkezett.

Tilda tisztában volt azzal, hogy érzelmei viszonzatlanok, de ártatlan lelke irtózott a következményektől s a legjelentéktlenebb szóval se adott okot a valómásra.

Alig pár percnyi megfigyelés után észre vette, hogy Felszeghi hangulata nyomott, s egész lényén valami idegesség uralkodik.

Közönyös dolgokról fojt a beszéd. Egy hosszú szünet állott be. Ekkor Felszegi minden bevezetés nélkül, helyét izgatott mozdulattal elhagyva, Tilda elé lépett s remegő hangon szólította meg a helyéről szintén felkelő hölgyet.

Nagyságos asszonyom! — Tilda! — Engedjen meg, hogy merészkedem szemeim Önhöz felemelni. Tudom, hogy elítél s ha vesztet okozza is bevallom hogy — szeretlek!

S mielőtt Tilda tiltakozhatott volna, keblére ölelé s elesatant az első csók.

Mindkettőt elfogta a láz s mikor a nő boldogsága által áthatva fejét a Felszegi vállára hajtá — az fejéről parokáját és alszakalát eldobva, kibontakozott a nő-karjaiból, ki meglepetve látta maga előtt férjét

Pár másod percnyi zavar és gondolkodás után szemében öröm könnyel dől a — hódítás tudatában levő — boldog férfi karjaiba.

Bucsy Ákos.

HIRDETÉSEK:

Legelőbb beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyárak szállításiháza
BRÜX (Csehország)

ajánlja legszigorubb kezességű 15 év óta legjobb hírből álló gyártmányait.

Órák, arany- és ezüstárakban

A czég a cs. és kir. birodalmi sással van kitüntetve. Birtokosa arany és ezüst kiállítási érmeknek, valamint ezrekre menő írásbeli elismerő leveleknek. Az összes árak a cs. kir. fémjelző hivataltól vannak felülvizsgálva és fémjelvezve. Megnemfelelő becserélve vagy kívánatra a pénz visszaszolgáltatva lesz; ennélfogva minden kockázatot ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75,

ó nikel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75; valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany gyűrűk drbja frt 2.25.

Valódi ezüst panczél-láncok cs. és kir. fémjelzéssel 30 cm. hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levélbélyegek is elfogadtnak.

A szállítás utánvét vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

24—50

Új lisztkereskedés

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyrédmű közönségnek becses tudomására hozni, miszerint a főtezőn **Grosz Hermann** féle üzlethelyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő fiok

Lisztkereskedést

nyitottam, hol állandóan friss és legkifutóbb minőségű liszteket, valamint mindennemű hüvelyes veteményeket tartok raktáron

Főtőrekvésem mindig oda lesz irányítva, hogy gyors és pontos kiszolgálás által, legjobb minőségű és mindig friss lisztekkel olcsó árak mellett a nagyrédmű közönség teljes megelégedését kiérdemeljem és maradtam becses próbarendelésük reményében.

Petrozsény, 1901. jan. hó.

kiváló tisztelettel

David Isidor.

Törzsüzlet Hátszeg, fioküzlet Petrozsény.

Naponta friss élesztő.

Feltűnően olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás!

Termény-, lisztüzlet és vegyeskereskedés.

Tiszteletteljesen tudomására hozom Petrozsény és vidék nagyrédmű közönségének, hogy a több mint egy évtized óta fenálló, **Steiner Vilmos-féle**

termény- és lisztüzletet

átvettem azt és a **vegyeskereskedést** Petrozsény főtezőjén lévő **Steiner Vilmos-féle** házban az eddigi üzlethelyiségben folytatom s főtőrekvésem leendő, hogy az itteni viszonyok között általánosan érzett szükséglet kielégítésére szolgáló ezen terményüzlet jó hírnevét ne csak fenartsam, hanem jutányos és jó árak kiszolgálásával fokozzam. Közvetlenül a termelőktől szerzem be s így nagyban és kicsinyben jutányosan szolgálhatom ki buza, rozs, tengeri, árpa, zab és mindennemű **aradi lisztárui**mat.

Ezen felül vegyeskereskedésemet is bátorodom a n. é. közönség kegyes pártfogásába a legmélyebb tisztelettel ajánlani.

Szüszer Bernát.

Ház eladás.

Aninosza község központján, főforgalmi helyén lévő egészen új, szilárd anyagból épített 10 évig házádomentes és bérlet útján ez időszert 200 koronát jövedelmező s üzlet vagy lakhelyiségül igen alkalmas, tehermentes

házamat

továbbá a mellette lévő 460 □-öl kertet igen előnyös feltételek mellett szabadkézből eladom.

Venni szándékozóknak készséggel adok szó- vagy írásbeli felvilágosítást.

Simon Balázs.

Lupény, 1901. január hó.

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szövőgyár, KÉSMÁRK

elismert hírneves

Szepességi vászon

és

Damaszk árui

minden nagyobb üzletben kaphatók.

8—10

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!